

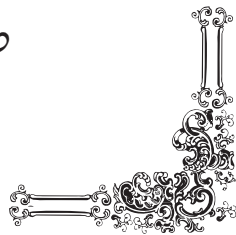
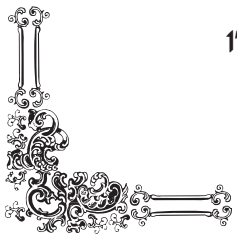
מזכרת

מהתוועדות
יום הולדת הששים
של

ר' זאב יחזקאל הכהן שי'

ט"ו אדר, שושן פורים ה'תשס"ו

מוקדש

לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו

כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות

הרה"י ר' זאב יחזקאל הכהן וזוגתו מרת רישה שיחיו כ"ץ

להצלחה רבה ומופלגה בטוב הנראה והנגלה

בכל אשר יפנו בגשמיות וברוחניות

ולנחת רוח יהודי חסידותי מכל יוצאי חלציהם

מתוך שמחה וטוב לבב

נדפס על ידי משפחתם

ש"מצוה לשמוח ולעשות סעודה", ולא נזכרה איזה הגבלה בדבר, ואדרבה: כפי שמביא הש"ך³¹ שיש להשתדל "שיבואו הבעלי-בתים ג"כ לסיומא", "ולכך מנהג להודיעם וכו'".

ולכל הדעות הנה סעודה זו "נקראת סעודת מצוה"³²,

וככל סעודת מצוה — יש בה שני ענינים: (א) ענין של "מצוה", שהיא למעלה מכל העולם, עד שאפילו "שכר מצוה", שהוא טפל למצוה, אין העולם יכול להשיגו (כפי שמבאר רבינו הזקן באגה"ק³³), (ב) ומקשרים זאת עם ענין של אכילה ושתי' כפשוטם, והיינו, שמאחדים את שני הקצוות: ענין של מצוה, שזהו"ע שלמעלה מכל סדר השתלשלות — עם ענין של אכילה ושתי', שזהו מג' הדברים שבהם דומה האדם (לא למלאכי השרת, אלא) למי שלמטה הימנו³⁴,

וביחד — נעשים "כלי של ברכה", על מנת להמשיך הברכה על כל השנה כולה.

בס"ד.

פתח דבר

בקשר עם יום ההולדת הששים של אבינו הרה"ת זאב יחקאל הכהן שי', הננו לכבד את המשתתפים בהתוועדות שנערכת לכבודו, בתשורה זו הכוללת:

(א) מכתבים מכ"ק אדמו"ר מוהרי"צ ומכ"ק אדמו"ר זי"ע — בקשר ליום הולדת הששים.

(ב) שיחת כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ בעת האָפּשערעניש של אבינו שי'.

(ג) חלק משיחת י"א ניסן ה'תשכ"ב — הנחה בלתי מוגה.

ויה"ר שיזכה לראות מאתנו כולנו נח"ר יהודי חסידותי לאריכות ימים ושנים טובות, ונחוג יחדיו את יום הולדתו עוד רבות בשנים מתוך בריאות הנכונה ומתוך שמחה וטוב לבב.

המשפחה

אור לשושן פורים ה'תשס"ו
ברוקלין, נ.י.

(32) רמ"א שם.
(33) ס"ג. סכ"ג.
(34) חגיגה טז, א.

(31) סקכ"ז — מסוף תשובת מהר"ם מינץ. ומביא גם מדברי המהרש"ל סוף פרק מרובה, "דאפי' מי שלא סיים מסכתא מצוה רבה שישמח עם המסיים כו'".

ובכללות הרי זה מעשר שנים לעשר שנים, כפי שמצינו במשנה²⁴ שלאחרי בר-מצוה, ולאחרי "בן עשרים" — שאז היא שלימות האדם, שלכן הדין הוא ש"למכור בנכסי אביו (שזהו תכלית השלימות) עד שיהא בן עשרים שנה"²⁵ — אזי חילוקי התקופות הם מידי עשר שנים: "בן עשרים", "בן שלושים", וכן הלאה.

ובמיוחד יום הולדת הששים — כמסופר בגמרא במסכת מו"ק²⁶: "רב יוסף כי הוה בר שיתין עבד להו יומא טבא לרבנן, אמר נפקי לי מכרת וכו'".

ד. המשך השיחה — הטעם שמצינו זאת רק אצל רב יוסף, לפי שאצלו היתה הוכחה ברורה שחיותו היא רק מהיכלות הקדושה, כיון שבמשך כ"ב שנה שמלך רבה לא הוצרכו הוא ובניו אפילו לאומן מקיז דם, היינו שחיות הגוף היתה אצלו למעלה מהטבע; וגם "סמי נפשי", שביטל בעצמו הענין ד"עין רואה" שמביא ל"לב חומד", ולכן ה' אצלו הבטחון שלא יהי אצלו גם "כרת דיומי"; ועבד יומא טבא לרבנן דוקא, כדי שעמי-הארץ לא יטעו שלאחרי גיל ששים אין צורך בהתחזקות כנגד יצה"ר — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש ח"ה ע' 132 ואילך.

ה. וע"פ כל האמור לעיל, מובן, שההנהגה ד"כי הוה בר שיתין עבד להו יומא טבא לרבנן", שייכת ליחידי סגולה.

אבל, כאשר מתאספים כו"כ מישראל, שאז "אכל ביי" עשרה שכינתא שריא"²⁷, וכפי שאומר רבינו הזקן²⁸ שזהו "אף שאינם מדברים בדברי תורה", ועאכו"כ כאשר מדברים בדברי תורה — אזי ישנה עצה נוספת, כדאיתא בגמרא²⁹: "כי חזינא צורבא מרבנן דשליס מסכת' עבידנא יומא טבא לרבנן", וכפי שפוסק הרמ"א בשו"ע³⁰: "כשמסיים מסכת מצוה לשמוח ולעשות סעודה".

ואז מתבטלת גם ההגבלה ד"עבד להו יומא טבא לרבנן" דוקא:

בודאי לא נמצאים כאן כאלו שאינם בגדר של "רבנן"; אבל, אפילו אם היו כאן כאלו — הרי בדברי הרמ"א שהובאו בשו"ע נאמר רק

נד אגרות-קודש (גי'שנו)

ג'שנו

ב"ה ט' טבת תש"ט
ברוקלין

כבוד ידידי הרב הגאון הנודע ומפורסם לשם תהלה ותפארת בתוככי גאוני יעקב בכל מרחבי תבל, בעל מדות תרומיות, אי"א כש"ת מוה"ר יצחק אייזיק הלוי שליט"א, הרב הראשי לאה"ק תובב"א

אחד"ש כת"ר שליט"א!

לרגלי חגיגת יובל הששים לימי חיי ידידי כת"ר שליט"א, הנני בזה להביע את ברכותי הנובעות מעומק לבבי, אשר יאריך השי"ת את ימיו ושנותיו של ידידי כת"ר שליט"א בטוב ובנעימים וישבע רוב עונג ונחת הן בחייו הפרטיים והן בעבודתו הכללית הפורי' על שדה הרבצת תורה וחזק היהדות להרמת קרן התורה וקרן ישראל.

ובימי כת"ר שליט"א ובימינו נושע בגאולה שלמה ואמיתית על ידי משיח צדקנו אשר יקבצנו מארצות פזורנו ויביאנו לארצנו הקדושה.

ידידו הדורש שלום כת"ר מכבדו כערכו הרם ומברכו בגשמיות וברוחניות.

ג'שנו

נעתקה מהעתק המזכירות.

מוה"ר יצחק אייזיק: הרצוג. אגרות נוספות אליו — לעיל ג'שדמ, ובהנסמן בהערות שם.

(27) סנהדרין לט, א.

(28) תניא אגה"ק סכ"ג.

(29) שבת קיח, סע"ב ואילך.

(30) יו"ד טרמ"ו סכ"ו.

(24) אבות ספ"ה.

(25) ב"ב קנו, א. וראה לקו"ת במדבר ב,

רע"א.

(26) כח, א.

ח'קצו

ב"ה, א' אלול, תשי"ט
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נוי"נ בעל מדות ורב פעלים עוסק בצ"צ
מו"ה שלמה שי

שלום וברכה!

מיט צופרידנהייט האָב איך באַקומען אייער בריף פון ערב ראש
חודש אלול הוא חודש הרחמים, אין וועלכן איר שרייבט די גוטע בשורה,
אַז דעם קומענדן שבת פ' שופטים, ווערט איר אַן ששים.

השם יתברך זאָל העלפן, אַז לאריכות ימים ושנים טובות, זאָלט איר
אַנזאָגן גוטע בשורות וועגן זיך און וועגן יעדערן פון אייער משפחה שי,
גוטע בשורות אין די ענינים הגשמים און אויך גוטע בשורות אין די
ענינים הרוחניים,

און ווי באַוואוסט דער וואָרט פון בעל שם טוב, אויף דעם פסוק כי
תראה חמור וגוי עזוב תעזוב עמו, אז אויך מיט ענינים הגשמים קען מען
און מען דאַרף דינען השם יתברך. און עבודת השם דאַרף זיין דוקא
בשמחה, ובטוב לבב (זע רמב"ם סוף הלכות לולב, און אין ספר התניא
אין מערערע ערטער, ווי אַנגעצייכנט אין תוכן ענינים בסופו).

און בפרט אַז די השגחה עליונה האָט אייך מצליח געווען און מזכה
געווען, מיט דער השתדלות און אַרבעט אויף צו שטאַרקן און
אויסברייטערן דעם „בית ליובאַוויטש“ אשר בק"ק לונדון, וואָס זיכער,
אַזוי ווי אין אַלע גוטע זאַכן, וועט איר גיין מחיל אל חיל ומעלין בקודש,
וועט דאָס נאָך צוגעבן אין די ברכות פון השם יתברך והצלחתו, אייך און
יעדערן פון דער משפחה,

ובזה כמובן וגם פשוט הברכה פון דעם קאָפיטל תהלים וואָס איר
וועט אָנהויבן זאָגן: שנותיו כמו דור ודור וגוי' כן אזמרה שמך לעד וגוי'.

בברכה לבשו"ט בכל הני"ל ולכתיבה וחתימה טובה לו ולכל או"א
מבני ביתו שיחיו בגוי"ר,

מ. שניאורסאהן

ח'קצו

מו"ה שלמה: פערין. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תתקסה, ובהנסמן בהערות שם.

— דאָף ש"אין מזל לישראל¹⁷, הרי מבואר בחסידות¹⁸ שה"מזל
לישראל" הוא מבחי' שלמעלה ממציאות יש, שלכן נקרא בשם "אַין",
והיינו, שזהו אופן נעלה יותר בענין ה"מזל"; ובוזה גופא ניתוסף ענין של
התגברות —

ולכן ישנו אז ענין מיוחד של נתינת-כח ועזר מלמעלה לתקן את
כל מה שהי' בעבר.

ועפ"ז מובן כיצד הי' יכול להיות שיעברו מאות שנים ולא ידעו
מהענין של יום הולדת בנוגע להנהגה באופן של "תהלל" בגילוי — כי,
אע"פ שזוהי נתינת-כח ביותר ועד גם בענינים גשמיים, מ"מ, העיקר הוא
שצריכים לנצל זאת בנוגע לעניני תשובה ותיקון העבר.

ומי לנו גדול מיום ההולדת של י"ג שנה:

בנוגע ליום ההולדת די"ג שנה, איתא בזהר¹⁹ שעז"נ²⁰ "אני היום
לידתיך", כיון שאז נכנסת נפש הקדושה, ועד שמצינו בזהר חדש²¹
שזהו"ע של שמחה גדולה ביותר, כמו שמחת חופה, כמסופר שם ש"חמו
קיטורא דהוה סליק מביתא כו", ועד שמשווים זאת למתן-תורה, וכמובן
גם בנגלה, לפי שנעשה מחוייב בתורה ומצוותי'.

ואף שזוהי שמחה גדולה, מ"מ, הסדר הוא — שלא נפטרים
מאמירת תחנון²².

וע"ד שרבינו נשיאינו סיפר פעם²³ — במענה לשאלה ע"ד ההנהגה
של חסידי חב"ד בנוגע לימי ההילולא של הרביים, שאין זה קשור עם
ביטול אמירת תחנון — שהצמח-צדק אמר, שכיון שיום ההילולא הוא
"עת רצון", הרי אין זמן יותר טוב לומר תחנון ולפעול מה שאמירת
תחנון צריכה לפעול!

וע"ד זה ומעין זה בכל יום הולדת — שאע"פ ש"מזלו גובר",
מ"מ, עיקר ענינו לתקן את הענינים הצריכים תיקון, ובשביל זה צריכים
לנצל את תגבורת המזל.

ג. אבל אעפ"כ, מצינו במנהגי העולם, שהגיעו גם בתוככי בני",
שישנם ימי הולדת מיוחדים שהם שונים מיום הולדת סתם.

(21) בראשית יו"ד, סע"ג. טו, ד.

(22) ראה גם אג"ק חכ"ה ע' קסט. וש"נ.

(23) ראה תר"מ — רשימת היומן ע' רצא.

וש"נ.

(17) שבת קנו, א.

(18) ראה לקו"ת ר"פ האזינו. ובכ"מ.

(19) ח"ב צח, רע"א. קא, א.

(20) תהלים ב, ז.

ממש, מ"מ, כיון שזהו "חידוש הישנות", ישנו החילוק שנקבע ע"פ הוראת הקב"ה בתורתו, שאמירת הלל תהי' לא על "חידוש הישנות" באופן ש"עולם כמנהגו נוהג", אלא רק על נס שנראה חידוש לעיני בשר, ללא צורך אפילו בהסברה שכלית.

וזהו גם אחד הטעמים לכך שאין אומרים הלל בפורים, לפי ש"אכתי עבדי אחשורוש אנן"¹⁰ — שהפירוש בזה הוא, שאז הי' הנס מלוכש בדרכי הטבע, והיינו, שכפי הנראה בעיני בשר הי' ביטול הגזירה באופן שהיו זקוקים לאחשורוש שמלך על קכ"ז מדינות, והסדר הוא, שעל נס המלוכש בדרכי הטבע אין אומרים הלל, אע"פ שזהו נס שיש בו מעלה יתירה כו".¹¹

ועד"ז בענין "כל נשימה ונשימה שאדם נושם כו", שעז"נ "כל הנשמה תהלל י"ה" — י"ה דייקא, שזהו שם הקשור עם בריאת העולמות, הן עלמא דאתכסיא והן עלמא דאתגלייא, כדברי הגמרא במסכת מנחות¹² "ביו"ד נברא העולם הבא, בה' נברא העולם הזה", כמבואר בתניא באגה"ק¹³ — שאין מנהגם של ישראל (שתורה הוא) לערוך ענין של "תהלל" בגלוי על כל נשימה ונשימה, אע"פ שמצד הבנת הענין לאמיתתו יש בשכלו הענין ד"תהלל י"ה" בתמידיות.

ב. אך יש בזה ענין של חידוש — ביום הולדת:

ידועה הראי' מדברי הירושלמי¹⁴ שביום הולדת של אדם "מזלו גובר", והרי הענין ד"מזלו גובר" הוא גם בנוגע לענינים גשמיים הנראים לעיני בשר, כך, שניכר יחודו של יום זה מכל ימות השנה.

וזהו גם מה שכללות הענין דיום הולדת הוא אחד הענינים שגילה כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא הדור — כפי שכבר נעתק ב"היום יום"¹⁵ ממכתבו של רבינו נשיאינו¹⁶, ש"ביום ההולדת על האדם להתבודד, ולהעלות זכרונותיו ולהתבונן בהם, והצריכים תשובה ותיקון, ישוב ויתקנם".

והענין בזה:

ביום ההולדת ישנו ענין של חידוש כח מלמעלה, ועד לענין של התגברות המזל,

ב'שנד

ב"ה, י"ח טבת, תשי"ד
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר דוד שי
שלום וברכה!

... ה) ואחרון אחרון חביב במה שרואה הנני שנמלאו לו ששים שנה וחגגו את יובלו זה וגם חבריו במקצוע מכירים את ערכו ואת פעולותיו, ויהי"ר מהשיי"ת אשר עוד רבות בשנים יקרב לבן של בני ובנות ישראל לאבינו שבשמים ויעשה זה מתוך בריאות הנכונה ומתוך הרחבת הדעת. . .
בברכת לאריכות ימים ושנים טובות וכפתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר,
טובות עם כל הפירושים.

ב'שס

ב"ה, אור לכ"ד טבת, ה'תשי"ד
ברוקלין, נ.י.

כבוד הרה"ג והרה"ח וו"ח אי"א נוי"מ בעל מדות, עוסק
בצרכי ציבור, בעל מרץ ורב פעלים, איש המעלה, בנשי"ק
וכו' וכו' מוהר"ר יצחק מאיר שי הכהן
שלום וברכה!

בנועם נודעתי כי הגיע לגיל ששים, לאורך ימים ושנים טובות, ובודאי
כמרז"ל עבד יומא טבא לרבנן, ומשתתף הנני בזה, אף כי בריחוק מקום.

ידוע המובא בראשונים (ראה מדי"ש שם) כמה גרסאות במשנה סוף פ' ה'
דאבות, בן ששים לזקנה, בן ששים לבינה, בן ששים לחכמה, ובכתבי האריז"ל
(בן חמשים לזקנה) בן ששים לשיבה (מאורי אור, סוף אות ז', והוא עפ"י
מש"כ בתיקוני זוהר, תקון כא', נז, עא', ובשער המצות פ' קדושים). ויהי רצון
שכולהו יתנהו ביי ויהיו הענינים בהידור, ועפ"י המבואר בלקו"ת לרבנו
הזקן, שיר השירים, דף יא' סע"א ושם.

והשיי"ת יזכהו ויצליחהו להשתמש בכשרונותיו, הן של עצמו הן של
מורשת אבות, להגדיל תורה ולהאדירה, בגדול התלמוד וגדול המעשה, ברוח
ישראל סבא, ועל פי מאור תורת החסידות.

בכבוד וברכה.

ב'שנד

מוה"ר דוד: הלמן. אגרת נוספת אליו — לעיל ח"ג תרפ"ט.

ב'שס

מוהר"ר יצחק מאיר: לוין. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ד אלב. א"מה. א"צח.

(14) ר"ה פ"ג ה"ח ובקה"ע שם.

(15) יא ניסן.

(16) אג"ק שלו ח"ה ע' קו.

(10) מגילה יד, א. וש"נ.

(11) ראה תו"מ סה"מ ניסן ע' קסב. וש"נ.

(12) כ"ט, ב.

(13) ס"ה.

בס"ד. חלק משיחת י"א ניסן, ה'תשכ"ב.

— יום הולדת הששים של כ"ק אדמו"ר שליט"א —

בלתי מוגה

א. איתא במדרש¹ "על כל נשימה ונשימה שאדם נושם צריך לקלס לבורא, מ"ט כל הנשמה תהלל י"ה², כל הנשימה תהלל י"ה", היינו, ש"נשמה" הוא גם מלשון נשימה, כמ"ש הרמב"ם³ שעל שם זה נקראת בשם "נשמה", וזהו "כל הנשמה תהלל י"ה", שעל כל נשימה שאדם נושם צריך להלל — ליתן שבח והודי' — להקב"ה.

אמנם, למרות דברי המדרש ש"צריך לקלס כו'", הרי אין זה מנהג העולם — לא רק "מנהג העולם" מלשון העולם והסתרה⁴, אלא גם מנהג בני"י שמנהגם תורה הוא⁵.

וטעם הדבר — כדברי הגמרא⁶ "הקורא הלל בכל יום הרי זה מחרף כו'":

כל קיום העולם אינו אלא ענין נסי, כמ"ש⁷ "המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית", ומבואר בחסידות⁸ שאין זה רק "בכל יום", אלא גם "בכל רגע", וכמבואר בארוכה בשער היחוד והאמונה⁹ ש"אילו היו מסתלקות... כרגע ח"ו האותיות מעשרה מאמרות שבהן נבראת הארץ בששת ימי בראשית, היתה חוזרת להיות אין ואפס ממש כמו לפני ששת ימי בראשית ממש", "אלא צריך להיות כח הפועל בנפעל תמיד להחיותו ולקיימו".

אבל אעפ"כ, בששת ימי בראשית, שאז הי' ענין הבריאה במוחש הנראה לעיני בשר, הרי זה ענין היותר גדול שמעורר אמירת הלל;

משא"כ בכל יום — הרי אע"פ שיודעים בשכל שהאמת היא שבכל רגע מתהווה העולם מאין ואפס המוחלט כמו שהי' בששת ימי בראשית

(6) שבת קיח, ב. וראה יהל אור ע' קנד ואילך.
(7) נוסח ברכת "יוצר".
(8) ראה סה"מ היש"ת ע' 117. ועוד.
(9) פ"א"ב.

(1) ב"ר פי"ד, ט.
(2) תהלים קנ, ו.
(3)
(4) ראה לקר"ת שלח לו, ד. ובכ"מ.
(5) להעתיק מתור"מ חל"א ע' 145 הערה

ספר השיחות — תש"ט

311

יום שלישי, כ"א אדר תש"ט¹

עס איז א מנהג ישראל צו זאָגן מזל טוב (ואמר: מזל טוב).
עס איז דאָ אַ וואָרט פון דעם רבי'ן:
בת תחלה סימן יפה לבנים, וואָס איז דאָ יפה?

אז עס ווערט געבאָרען אַ בן און מען איז מקיים אַ מצוה — מען איז איהם מכניס לברית, זאָגט מען: כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה ולחופה ולמעשים טובים: אָבער ביי אַ בת איז דאָך דאָס ניטאָ,

[ואמר עוד:] איך פריי זיך מיט אים, אָבער עס איז שוין צייט עס זאָל זיין ביי אייך נאָך קינדער, עס זאָל זיין יפה לבנים.
[כ"ק אדמו"ר שליט"א לקח הציצה הימנית מהט"ק שלו ונתנה להילד, נטלה ונשקה ואח"כ הניחה על עיניו. הרד"ש שאל להילד: מה זה, ואמר הילד בקול: ציצית.

לאחר שקרא כ"ק בהפ"נ, אמר:] דער אויבערשטער זאָל ממלא זיין כל משא-לות לבכם לטובה ולברכה.
[כשיצא הרד"ש נתן ידו לכ"ק אדמו"ר שליט"א ונשקו, והרמ"פ אחז ביד בנו זאב יחזקאל ואמר: איך וויל ער זאָל זיין אַ חסיד, והשיב כ"ק אדמו"ר שליט"א: איך האָף (ולא נתן ידו הקדושה להילד)].

(1) לרגל יום הולדת השלישי (אָפּשערעניש) של הילד זאב יחזקאל שי' הכהן כ"ץ (ביום הרביעי ט"ו אדר שושן פורים קטן) — נכנסו ר' משה פנתס הכהן כ"ץ וזוגתו, וחתנו ר' דוד שטאקהאמער, והילד זאב יחזקאל שי'.

כשנכנס הרד"ש, נתן שלום לכ"ק אדמו"ר שליט"א וגם נשקו על ידו, ואחר שעשה כן אמר להילד זאב יחזקאל שיעשה ג"כ כזה, ועשה כן ונתן ידו לכ"ק ונשקו על ידו.

ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א (ההמשך בפנים):
(2) ב"ב קמא, א.

(3) ברשימת הרמ"פ נוסף: „ביום ועש"ק כ"ד אדר דברתי עם הרמ"ש שי' בטלפון בשעה 3.30 בערך, ואמר לי אשר כ"ק אדמו"ר שליט"א האט זייער הנאה געהאט פון אינגעלע ווארמ עליו: ביי אים איז א ליכטיגער פנים".